Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "L-adozzjoni ta' approċċ komprensiv għall-politika industrijali fl-UE – titjib fl-ambjent kummerċjali u appoġġ għall-kompetittività tal-industrija Ewropea"

(opinjoni esploratorja)

(2018/C 197/02)

Relatur: **Gonçalo LOBO XAVIER**

Korelatur: **Dirk BERGRATH**

Konsultazzjoni	Il-Presidenza Bulgara tal-Kunsill, 5.9.2017
Bażi legali	L-Artikolu 304 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea
Sezzjoni kompetenti	Sezzjoni Speċjalizzata għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum
Adottata fis-sezzjoni	18.12.2017
Adottata fil-plenarja	17.1.2018
Sessjoni plenarja Nru	531
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	134/1/0

1. **Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet**

1.1. Il-KESE jirrikonoxxi li strateġija mġedda għall-politika industrijali tal-UE hija fattur ewlieni biex torjenta t-tkabbir u l-adattament rapidu tal-Istati Membri lejn xejriet ġodda u lejn mudell ekonomiku ġdid. L-industrija f'sens usa' hija kruċjali għall-ħolqien tal-impjiegi. Għaldaqstant, il-KESE jħeġġeġ lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri jadottaw strateġija fit-tul, komprensiva u b'viżjoni globali biex jindirizzaw l-isfidi minflok approċċ ibbażat fuq rimedji għal żmien qasir u li ma jippermettux tkabbir u ħolqien tal-impjiegi b'mod aktar konkret u b'mod sostenibbli. F'dan il-kuntest ikun utli li l-Kummissjoni tfassal studju komparattiv dwar il-pjani differenti għal appoġġ tal-industrija tal-manifattura li ġew adottati reċentement fl-Istati Uniti, iċ-Ċina u l-Korea.

1.2. Is-servizzi tan-negozju li jespandu malajr diġà huma essenzjali fil-qasam tal-manifattura, speċjalment għall-SMEs. It-taħlita tajba ta' servizzi tan-negozju u ta' attivitajiet ta' manifattura hija fundamentali sabiex jinkisbu l-effiċjenza u l-kompetittività u jeħtieġ tkun parti minn strateġija moderna għall-politika industrijali. L-istartups għandhom jitħeġġu jiżviluppaw soluzzjonijiet li jistgħu jagħtu spinta lill-attivitajiet industrijali u jsaħħu l-kompetittività, speċjalment jekk dawn iridu jkunu sostenibbli fit-tul.

1.3. L-għan li l-industrija għandha tirrappreżenta madwar **20 % tal-PGD sal-2020** ([1]), imqabbel ma' 15,1 % fil-perjodu attwali, għandu mhux biss ikun għan politiku, iżda wkoll prijorità adattata għal perspettiva fit-tul. Il-politika Ewropea għandha tibqa' ffukata fuq din il-mira, iżda dejjem b'kont meħud tas-sitwazzjoni strutturali differenti ta' kull Stat Membru u tal-ħtieġa li tiġi evitata l-frammentazzjoni tas-suq uniku. Din għandha tibqa' l-prijorità għall-Kummissjoni. Id-definizzjoni ta' miri ġodda, affidabbli u li jistgħu jitkejlu tista' wkoll issaħħaħ l-impenn tal-Istati Membri u s-sensibilizzazzjoni dwar il-kontribut ta' attivitajiet industrijali għall-benessri taċ-ċittadini Ewropej.

1.4. Il-KESE jilqa' bi pjaċir l-għan prinċipali li ddikjara l-President Juncker biex l-industrija Ewropea ssir aktar b'saħħitha u aktar kompetittiva, filwaqt li tibqa', jew issir, mexxej dinji fl-innovazzjoni, id-diġitalizzazzjoni u d-dekarbonizzazzjoni. Biex dan jintlaħaq, l-Ewropa għandha bżonn strateġija fit-tul u bbażata fuq speċjalizzazzjoni intelliġenti ġenwina u fuq id-diversità strutturali u l-flessibbiltà fl-Istati Membri tagħha, u fuq l-antiċipazzjoni ta' tibdil fundamentali, rapidu u bla preċedent fl-ambjent operattiv.

([1]) COM(2017) 479 final.

1.5. Il-KESE jemmen li, biex jinkiseb bilanċ aħjar bejn l-Istati Membri fil-qasam tal-kompetittività, jeħtieġ jiġu implimentati riformi strutturali maqbula mill-imsieħba soċjali u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, u fuq l-aġenda jeħtieġ li jkun hemm tibdiliet tal-politika speċifiċi li jirrigwardaw l-edukazzjoni, l-attivitajiet ta' riċerka u żvilupp, l-investiment pubbliku u privat u l-produttività. L-aħjar prattiki f'dawn l-oqsma speċifiċi għandhom jiġu kondiviżi. Il-prestazzjoni ekonomika tal-Ewropa li attwalment hija ġeneralment pożittiva tagħmel dan il-mument wieħed opportun biex dan isir.

1.6. Il-KESE jemmen bis-sħiħ li l-attraenza tal-Ewropa jeħtieġ tkun prijorità għal kwalunkwe politika industrijali bbażata fuq l-innovazzjoni u l-kompetittività, u r-ripatrijazzjoni ta' xi setturi jeħtieġ tkun fuq l-aġenda. Din ir-ripatrijazzjoni jeħtieġ tkun ibbażata fuq l-assi prinċipali tal-Ewropa, bħalma huma mudell ekonomiku bbażat fuq l-għarfien, l-innovazzjoni, il-ħiliet ta' livell għoli, l-attivitajiet ta' riċerka u żvilupp, u ambjent sostenibbli favur negozju li jkun konformi mal-istandards soċjali tal-UE. Dan jista' jinkiseb biss permezz ta' kooperazzjoni b'saħħitha bejn il-kumpaniji "kbar" u l-SMEs, sabiex jiġi komplut iċ-ċirku virtuż tal-innovazzjoni. Din il-kooperazzjoni trid tkun riflessa fl-allokazzjoni ta' fondi tal-UE għar-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni u għandha tissaħħaħ taħt il-Qafas Finanzjarju Pluriennali (2014-2020). Pożizzjoni fiskali pożittva għandha tagħmilha iżjed faċli li jiġu allokati riżorsi ġodda mmirati lejn it-tisħiħ tal-kompetittività tal-industrija Ewropea.

1.7. Il-KESE jappoġġja bis-sħiħ il-"Jum tal-Industrija" annwali bħala mezz kif issir enfasi fuq il-prijoritajiet tal-UE u biex titqajjem kuxjenza dwar dan l-għan. Il-KESE jiġbed l-attenzjoni dwar il-ħtieġa li jiġu involuti l-imsieħba soċjali u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili fil-Jum tal-Industrija u dwar l-abbiltà tagħhom li jikkooperaw fl-indirizzar ta' din l-isfida. Għall-Ewropa huwa kruċjali li ċ-ċttadini kollha jifhmu l-qawwa tat-trademark "Made in Europe" u li kulħadd għandu rwol fl-indirizzar ta' din l-isfida. L-industrija Ewropea għandha impatt fuq is-soċjetà u dan għandu jkun ċar għaċ-ċittadini Ewropej.

1.8. Il-KESE jiġbed l-attenzjoni dwar il-ħtieġa li jitfasslu u jiġu adottati politiki ġodda dwar il-ħiliet. L-Ewropa għandha tiffaċċja din l-isfida billi tinvolvi lill-imsieħba soċjali u 'l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, sabiex ikun żgurat ir-rispett għall-forza tax-xogħol attwali kif ukoll għad-drittijiet u d-dmirijiet tagħhom, iżda jeħtieġ ukoll tqis il-ġejjieni u l-ħtieġa li tħaffef il-pass fl-adattament tas-sistemi tal-edukazzjoni u tat-taħriġ sabiex ikunu jaqblu mal-impjiegi ġodda tal-futur.

1.9. Il-KESE jilqa' bi pjaċir l-inizjattiva l-ġdida tal-Kummissjoni biex jinħoloq qafas Ewropew għal apprendistati ta' kwalità u effettivi u li jistgħu jgħinu biex jingħeleb in-nuqqas fis-suq tax-xogħol u jipprovdu lill-kumpaniji b'forza tax-xogħol li għandha għarfien u l-ħiliet prattiċi meħtieġa [2]. Il-kwalità u l-kwantità tal-forza tax-xogħol Ewropea probabbilment hija waħda mill-isfidi l-aktar importanti għall-kompetittività tal-Ewropa, u kull Stat Membru għandu jkun impenjat f'dan il-kompitu enormi.

1.10. Il-KESE jemmen li biex ikun hemm kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni huwa kruċjali li jintlaħaq kompromess dwar ir-rispett ta' kummerċ ġust fost l-atturi globali [3]. L-Ewropa għandha tmexxi bl-eżempju u billi tinvolvi b'mod attiv reġjuni oħrajn fir-rigward tas-sostenibbiltà, ir-rispett tal-istandards soċjali Ewropej, u l-kompetizzjoni ġusta. Iżda l-Ewropa ma tistax tinjora "prattiki ħżiena" li jeżistu min-naħa ta' atturi globali oħrajn li jheddu l-valuri, il-kompetittività, l-impjiegi u l-benesseri tal-Ewropa. L-Ewropa trid tkun viġilanti u tuża l-għodod adatti sabiex tappoġġja l-valuri u l-kumpaniji industrijali tagħha. Il-kapaċità żejda, l-għajnuna mill-istat illegali u forom oħra ta' kompetizzjoni inġusta għandhom jiġu indirizzati permezz ta' regolamentazzjoni Ewropea, filwaqt li jiġu rispettati r-regoli tad-WTO. Miżuri antidumping li jkunu imposti mill-Kummissjoni Ewropea huma essenzjali għal ambjent ġust għan-negozju, iżda dawn għandhom jiġu ssorveljati aħjar, ikunu aktar rapidi u aktar flessibbli sabiex jintlaħaq l-għan aħħari mingħajr ma jkollhom "effetti sekondarji" indiretti b'impatt fuq setturi industrijali differenti [4].

2. **Is-sitwazzjoni attwali fl-Ewropa u l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni**

2.1. It-talba tal-Presidenza Bulgara li jmiss waslet ftit jiem biss qabel ma l-Kummissjoni ppubblikat il-Komunikazzjoni tagħha dwar "Ninvestu f'industrija intelliġenti, innovattiva u sostenibbli – Strateġija mġedda għall-politika industrijali tal-UE".

---

(2) COM(2017) 563 final – Qafas Ewropew għal apprendistati ta' kwalità u effettivi.

(3) F'konformità mal-Għan ta' Żvilupp Sostenibbli nru 9 dwar l-industrija, l-innovazzjoni u l-infrastruttura li ġie miftiehem mill-Istati Membri kollha tal-UE.

(4) Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2017/336 tas-27 ta' Frar 2017 li jimponi dazju antidumping definittiv u l-ġbir definittiv tad-dazju proviżorju impost fuq importazzjonijiet ta' ċerta pjanċa tqila tal-azzar mhux illigat jew azzar illigat ieħor li joriġina mir-Repubblika tal-Poplu taċ-Ċina kien eżempju tajjeb ta' miżura antidumping, iżda l-effetti sekondarji għandhom jiġu mmonitorjati (http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/336/oj).

2.2. Fil-5 ta' Lulju 2017, il-Parlament Ewropew talab għall-ħolqien ta' strateġija għall-politika industrijali tal-UE li tinkludi "strateġija tal-Unjoni u pjan ta' azzjoni għal politika industrijali konsistenti u komprensiva mmirati lejn ir-riindustrijalizzazzjoni tal-Ewropa, b'indikaturi, miri, miżuri u skedi taż-żmien".

2.3. Jekk xejn, il-Komunikazzjoni maħruġa sussegwentement turi t-tħassib tal-Kummissjoni rigward din il-kwistjoni.

2.4. L-għan ta' din l-Opinjoni mhuwiex li tiffoka fuq il-Komunikazzjoni. Madankollu, il-punti li ġejjin ma jistgħux jiġu injorati:

— il-Komunikazzjoni tippreżenta l-industrija Ewropea bħala waħda li qed tiżviluppa skont xejra stabbli ta' tkabbir sa mill-2009. Hija kurżità għalfejn il-Kummissjoni tirreferi għall-2009, l-agħar sena tal-kriżi ekonomika. La s-sehem tal-valur miżjud tal-manifattura u lanqas l-impjieg ma reġgħu lura għal-livelli ta' qabel il-kriżi tal-2007, minkejja – jew preċiżament minħabba – ir-riformi strutturali u l-politiki orjentati lejn il-provvista li għadhom qed ixekklu d-domanda fil-periferija tal-Ewropa;

— huwa diffiċli li jiġi identifikat preċiżament x'hemm ġdid fl-approċċ tal-Kummissjoni. Il-Komunikazzjoni fil-parti l-kbira tinkludi r-rakkomandazzjonijiet ta' politika (tas-soltu) tal-Kummissjoni orjentati lejn il-provvista: tnaqqis tal-burokrazija, approfondiment tas-suq uniku u żvilupp tal-investiment kapitali (nifs ġdid għas-suq tat-titolizzazzjoni għall-kapital ta' riskju, FEIS, eċċ);

— minbarra s-Suq Uniku, il-Kummissjoni tenfasizza l-ħtieġa ta' iktar miżuri ta' kwalifikazzjoni. Madankollu, ħlief għall-intenzjoni tagħha li testendi l-appoġġ tagħha għall-iżvilupp ta' "strateġiji ta' kompetenza nazzjonali" f'setturi oħrajn (jiġifieri l-azzar, il-karta, it-teknoloġiji ekoloġiċi u l-enerġiji rinnovabbli), fill-fatt ma titressaq ebda proposta konkreta;

— fir-rigward tal-finanzjament, il-Kummissjoni telenka l-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej eżistenti, il-korpi u l-programmi ta' appoġġ (l-FSIE, l-FEIS, il-BEI, l-Orizzont 2020, eċċ.), u tinjora għal kollox il-kwistjoni kruċjali dwar kif baġit tal-UE mnaqqas wara l-Brexit se jkun jista' jappoġġja inizjattivi ta' politika industrijali;

— fl-oqsma tal-enerġija, it-trasport, id-diġitalizzazzjoni u l-politika kummerċjali l-Kummissjoni ssemmi ġabra ta' miżuri li diġà ttieħdu;

— bil-ħolqien ta' ekonomija ġdida bbażata fuq start-ups teknoloġiċi li jiffokaw fuq servizzi, ikun jaqbel li dawk il-kumpaniji jiġu involuti aktar fil-qasam industrijali mhux biss biex jaqdu aħjar is-setturi differenti iżda wkoll biex jikkontribwixxu għas-sostenibbiltà tagħhom. (50 % tal-intraprendituri jesperjenzaw falliment fin-negozju fl-ewwel ħames snin ta' attività! ([5])).

2.5. Il-Komunikazzjoni mhijiex ġdida għal kollox ([6]). Tiġbor fiha sommarju tal-miżuri ta' politika li diġà ttieħdu, mingħajr approċċ strateġiku koerenti ġdid, kif intalab mill-PE u kif imwiegħed fit-titolu tal-Komunikazzjoni dwar "Strateġija mġedda għall-politika industrijali tal-UE". Issa huwa l-waqt biex l-Ewropa titgħallem mill-passat u tħares lejn il-futur, filwaqt li tqis l-interessi taċ-ċittadini tagħha u s-sostenibbiltà tal-mudell Ewropew.

2.6. Fil-kuntest ta' strateġija industrijali għall-Ewropa hemm bżonn ta' pjan ta' azzjoni industrijali konsistenti b'miri vinkolanti, bi skedi taż-żmien, strumenti u responsabbiltà kondiviża biex jindirizza l-erba' sfidi ewlenin tal-għaxar snin li jmiss: id-diġitalizzazzjoni, it-tibdil fil-klima, il-globaliazzazzjoni u t-tibdil demografiku (b'mod partikolari, l-isfidi tal-mobilità u t-tixjiħ).

3. **Kummenti ġenerali**

3.1. L-industrija Ewropea, u l-industrija madwar id-dinja, jinsabu għaddejjin minn trasformazzjoni enormi. Dan iġib miegħu sfidi kbar. L-industrija Ewropea hija fundamentali għat-tkabbir Ewropew u għall-ekonomija tal-Istati Membri. Din tirrappreżenta 80 % tal-esportazzjonijiet tal-Ewropa u ssaħħaħ l-innovazzjoni privata u pubblika u tagħti spinta għal impjiegi b'livell għoli ta' ħiliet għaċ-ċittadini. Hija kruċjali wkoll għas-suq intern. L-Ewropa għadha tgawdi minn vantaġġ kompetittiv fi prodotti u servizzi b'valur miżjud għoli, u jeħtieġ tkompli hekk. Iżda jeħtieġ tieħu vantaġġ ta' dan l-assi u ssostni l-attivitajiet li joħolqu tkabbir. L-industrija tipprovdi 36 miljun impjieg dirett u tikkontribwixxi għal standards ta'

([5]) http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.int-opinions.41082 (punt 2.4).
([6]) COM(2014) 14 final.

għajxien għolja għaċ-ċittadini tagħna. Taqdi rwol importanti fl-appoġġ għat-tmexxija globali tal-Ewropa u għall-pożizzjoni internazzjonali tagħha. L-industrija Ewropea hija kruċjali biex tagħti spinta lill-attivitajiet tar-riċerka u l-innovazzjoni, u tagħti kontribut kbir għall-ħolqien tal-impjiegi u t-tkabbir.

3.2. Il-KESE jemmen li r-rivoluzzjoni industrijali attwali hija bbażata fuq bidla drammatika u rapida fl-atturi globali, ċaqliq fundamentali fl-imġiba tal-konsumaturi u żviluppi fix-xjenza u t-teknoloġija li jbiddlu s-sitwazzjoni attwali. Dan flimkien mal-avvanz magħruf sew fid-diġitalizzazzjoni, l-ekonomija ċirkolari, ir-robotizzazzjoni u proċessi ġodda ta' produzzjoni. Dan jimplika li l-istrateġija industrijali fit-tul għandha tkun ippreparata għal kundizzjonijiet mingħajr preċedent li jġibu magħhom eż. l-introduzzjoni tal-Intelliġenza Artifiċjali u saħansitra aktar l-emerġenza tal-"Industrija 5.0".

3.3. Din il-bidla fundamentali diġà qed tbiddel fundamentalment in-negozju u s-soċjetà u, għalhekk, l-industrija fl-aspetti kollha tagħha. Wieħed mill-aktar aspetti rilevanti ta' din ir-rivoluzzjoni se jkun it-trasformazzjoni tax-xogħol u l-ħiliet. Dan l-ordni industrijali ġdid ser jaffettwa ħafna mis-setturi ekonomiċi. L-Industrija 4.0 tirrikjedi x-Xogħol 4.0, bi dritt ta' aċċess għall-edukazzjoni u t-tagħlim tul il-ħajja. Hija biss forza tax-xogħol ikkwalifikata li se tkun tista' tirreaġixxi għal swieq li qed jinbidlu u għal postijiet tax-xogħol innovattivi.

3.4. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew jappella lill-Kummissjoni Ewropea tfassal studju komparattiv dwar il-pjani differenti għal appoġġ tal-industrija tal-manifattura li ġew adottati reċentement fl-Istati Uniti, iċ-Ċina u l-Korea, u li dan l-istudju jkun disponibbli lilu. Analiżi kwantitattiva u kwalitattiva tar-riżorsi mobilizzati, kif ukoll tal-prijoritajiet settorjali u tematiċi, għandha tipprovdi l-informazzjoni meħtieġa biex "tiżviluppa strateġija industrijali komprensiva tal-UE, b'enfasi fuq l-2030 u lil hinn, li tinkludi objettivi strateġiċi fuq perijodu medju sa twil u indikaturi għall-industrija u li għandha tiġi akkumpanjata minn pjan ta' azzjoni b'miżuri konkreti ([7])".

3.5. Il-KESE jemmen li hemm rabta diretta bejn il-programmi u l-faċilitajiet edukattivi u l-koeżjoni soċjali. Il-ħiliet u l-kwalifiki aġġornati għall-utenti tat-teknoloġija diġitali u t-taħriġ mill-ġdid għall-kisba ta' ħiliet ġodda huma kwistjonijiet ewlenin. L-imsieħba soċjali u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili għandhom ikunu involuti mill-qrib fl-iżvilupp ta' kurrikula għal kull livell u forma ta' edukazzjoni. Atturi globali oħrajn barra l-Ewropa – jiġifieri l-Istati Uniti tal-Amerika ("America First"), iċ-Ċina, il-Ġappun, l-Indja u l-Korea – diġà qed jieħdu miżuri biex jindirizzaw dawn l-isfidi u huwa kruċjali li jittieħed approċċ ġdid għall-ħiliet.

3.6. Bl-istess mod, l-istrateġija "Make in India" għandha l-għan li tipprepara l-pajjiż biex isir "id-destinazzjoni tal-manifattura li jmiss". Dan il-proċess jikkonċerna mhux biss it-teknoloġija, iżda wkoll, u b'importanza akbar, il-ħiliet. Huwa interessanti li wieħed jinnota li r-Repubblika tal-Poplu taċ-Ċina diġà qed tħejji programm immexxi mill-Istat intitolat "Made in China 2025", ibbażat fuq l-Industrie 4.0 tal-Ġermanja u xejriet oħra Ewropej. Dan ifisser li l-Ewropa qiegħda għal darb'oħra tmexxi din il-bidla. Iżda t-tmexxija tal-proċess jaf ma tkunx biżżejjed. Fl-istess ħin jeħtieġ inkunu konxji tal-isfidi futuri u kif għandna nadattaw sabiex jintlaħaq progress fit-tmexxija tal-Ewropa u tiġi konsolidata, b'riżultati u tkabbir għal kulħadd.

3.7. Il-kompetittività industrijali tal-Ewropa jeħtieġ tinħass globalment minkejja d-differenzi bejn l-Istati Membri. Diversi studji juru li hemm diviżjoni ċara bejn "Stati Membri li jinsabu fuq quddiem fit-tmexxija fil-kompetittività" (10), "Stati Membri li jsegwu warajhom" (7) u "Stati Membri li qegħdin fi proċess biex ilaħħqu fil-kompetittività" (11) ([8]).

3.8. Dan ifisser li l-politiki tal-UE li oriġinarjament huma bbażati fuq il-konverġenza ma jieħdux kunsiderazzjoni biżżejjed tal-approfondiment fid-diverġenza bejn l-Istati Membri: soluzzjoni waħda mhijiex tajba għal kulħadd u dan jeħtieġ jiġi indirizzat b'kuraġġ u dejjem bil-ħsieb tal-prinċipju ta' tkabbir għal kulħadd. Ir-rabta bejn il-kompetittività, il-konverġenza u l-koeżjoni jeħtieġ tiġi stabbilita mill-ġdid.

3.9. Dan jista' jiġi applikat ukoll għall-attivitajiet ta' riċerka, żvilupp u innovazzjoni. Huwa importanti ħafna li jiżdied u tal-inqas jinżamm l-investiment f'dawn l-attivitajiet, iżda dejjem b'kunsiderazzjoni tas-sitwazzjoni speċifika f'kull Stat Membru. Il-politika Ewropea għandha tieħu kont tad-diversità strutturali ġewwa l-Unjoni, anke fir-rigward tal-attivitajiet ta' riċerka, żvilupp u innovazzjoni ([9]).

([7]) Konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew tat-30 ta' Novembru-1 ta' Diċembru 2017.

([8]) Factors for Growth – Priorities for competitiveness, convergence and cohesion in the EU; Lighthouse Europe.

([9]) Rapport ta' informazzjoni tal-KESE dwar l-evalwazzjoni interim tal-Orizzont 2020 (INT/807).

3.10. Fl-aħħar nett, il-KESE jenfasizza l-ħtieġa li jissaħħu r-relazzjonijiet tax-xogħol bħala *sine qua non* ta' reindustrijalizzazzjoni komprensiva.

4. **Kummenti speċifiċi**

4.1. *Il-kummerċ u l-globalizzazzjoni (inkluż l-internazzjonalizzazzjoni tal-attivitajiet tal-kumpaniji)*

4.1.1. Ma hemmx dubju li s-suq intern huwa kruċjali għat-tkabbir tal-Ewropa, u jeħtieġ joffri ambjent ġust għall-ħolqien, it-tnedija, l-iżvilupp u ż-żamma tan-negozji. Huwa importanti ħafna li jinħolqu l-kundizzjonijiet tajbin għall-operat fiż-żona tal-UE. Naturalment, ma rridux ninsew il-pożizzjoni tal-Ewropa fid-dinja u l-bżonn ta' interazzjoni ma' reġjuni ekonomiċi oħrajn. Il-ftehimiet kummerċjali reċenti ma' ekonomiji oħrajn u n-negozjati ma' msieħba oħrajn possibbli jeħtieġ li jkunu orjentati lejn il-futur u jitqiesu bħala opportunità għat-tkabbir u għall-iżvilupp tal-industrija. Iżda fl-istess ħin, l-Ewropa ma tistax tinjora ċerti prattiki inġusti f'reġjuni ekonomiċi oħrajn tad-dinja u jeħtieġ li tirreaġixxi b'mod qawwi għal din l-azzjoni.

4.1.2. L-istandards soċjali Ewropej għandhom jibqgħu fil-qalba ta' kull politika, u minkejja li l-Ewropa ma tistax timponi dawn l-istandards fuq id-dinja, jeħtieġ jittieħdu miżuri sabiex tiddefendihom u biex madwar id-dinja toħloq kultura ta' responsabbiltà soċjali korporattiva "bi tmexxija bl-eżempju" u f'mod ta' ħbiberija.

4.2. *Enerġija u industrija sostenibbli bbażati fuq l-ekonomija ċirkolari*

4.2.1. L-Ewropa għandha tkompli tinvesti kontinwament f'industrija sostenibbli li tkun aċċettabbli għaċ-ċittadini. Soċjetà li tista' tnaqqas il-piż tagħha fuq in-natura billi tiżgura li r-riżorsi jibqgħu jintużaw għall-itwal żmien possibbli hija waħda mħejjija aħjar. Il-kunċett tal-ekonomija ċirkolari għandu jkun fil-qalba ta' kull politika industrijali sabiex jinħolqu prodotti ġodda permezz tal-irkupru, l-użu mill-ġdid, il-manifattura mill-ġdid jew ir-riċiklaġġ f'ambjent sostenibbli.

4.2.2. L-użu ta' enerġija alternattiva u ekoloġika huwa prijorità aktar minn qatt qabel ([10]). Iċ-ċittadini għandhom ikunu konxji ta' dawn l-attivitajiet li joħolqu l-impjiegi u jippermettu li l-industrija Ewropea tal-manifattura tkun fuq quddiem f'ħafna oqsma ta' trasferiment tal-għarfien. Din l-"industrija" partikolari turi l-kapaċità tal-Ewropa li tikkombina l-għarfien miġbur mill-qasam akkademiku u istituzzjonijiet oħrajn u mis-sistema tal-manifattura.

4.2.3. Minflok ma tiffoka biss fuq miżuri domestiċi, l-UE għandha timmira lejn kundizzjonijiet favorevoli għall-industriji tal-UE biex jesportaw teknoloġiji, prodotti u soluzzjonijiet, u b'hekk jikkontribwixxu biex jindirizzaw l-isfidi globali dwar il-klima u r-riżorsi naturali bl-aktar mod effiċjenti.

4.3. *Ir-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni*

4.3.1. Il-proġetti Ewropej tar-riċerka u l-iżvilupp għandhom jingħataw spinta bil-fondi pubbliċi u jiġu koordinati ma' inizjattivi interni fl-Istati Membri. Iż-żieda fil-livell ta' investiment fl-attivitajiet tar-riċerka, l-iżvilupp u l-innovazzjoni f'kull Stat Membru għandha tkun prijorità. Barra minn hekk, il-KESE jappella (mill-ġdid) għas-simplifikazzjoni tal-proċessi għall-aċċess għall-fondi tal-UE għall-innovazzjoni ([11]).

4.3.2. Barra minn hekk, il-KESE jemmen li l-ekosistema tal-innovazzjoni fil-fatt tibbenefika mill-investiment tal-UE f'"kumpaniji kbar" u tagħti spinta lill-parteċipazzjoni tal-SMEs. Iċ-ċirku virtuż tal-innovazzjoni huwa possibbli biss meta l-investiment ta' kumpaniji kbar jitlaqqa' flimkien mat-tfittxija għal soluzzjonijiet min-naħa tal-SMEs. F'dan il-qasam, il-proġetti Ewropej bħal COSME għandu jkollhom aktar viżibilità fl-Istati Membri sabiex tinbidel in-narrattiva fost iċ-ċittadini.

([10]) Ir-riżultati reċenti dwar il-prestazzjoni tal-"enerġija mir-riħ" (https://windeurope.org/about-wind/daily-wind/: il-Ħamis, 23 ta' Novembru 2017, 19,2 % tad-domanda tal-Ewropa għall-elettriku kienet koperta mill-enerġija mir-riħ. It-tliet pajjiżi fuq quddiem: fid-Danimarka 93 %, fil-Ġermanja 47 % u fil-Portugall 46 %) juru li huwa possibbli li tittejjeb l-effiċjenza fl-enerġija.

([11]) Xi stimi indikattivi juru investiment taħt il-programm Orizzont 2020 ta' EUR 74,8 biljun, inkluż EUR 16,4 biljun għat-tmexxija industrijali. Taħt il-QFP attwali, il-finanzjament mill-Fondi Strutturali għar-riċerka u l-innovazzjoni jammota għal EUR 43,7 biljun; iċ-ċifra għall-kompetittività għall-SMEs hija EUR 63,7 biljun, u dik għall-ekonomija b'livell baxx ta' użu tal-karbonju hija EUR 44,8 biljun. Xi aħbarijiet dwar il-proġett Made in China jindikaw investiment tal-istat li jammonta għal USD 1,5 biljun.

4.3.3. Barra minn hekk, il-KESE jappella biex ir-Riċerka u l-Innovazzjoni Responsabbli (RRI) tissaħħaħ. Dan huwa approċċ olistiku stabbilit taħt l-Orizzont 2020 li jinvolvi l-parteċipazzjoni tal-atturi kollha (mill-komunità tar-riċerka sal-istituzzjonijiet u l-gvernijiet) permezz ta' metodoloġiji inklużivi u parteċipattivi.

4.3.4. Il-KESE ma jinsiex – u jiġbed attenzjoni partikolari għal – l-aktar żviluppi teknoloġiċi reċenti li jirriżultaw minn avvanzi fir-riċerka u fl-implimentazzjoni ta' sejbiet fil-qasam tal-intelliġenza artifiċjali (AI). F'dan ir-rigward, il-KESE jiġbed l-attenzjoni lejn l-impatt u l-konsegwenzi tal-applikazzjoni tagħha fir-rigward ta' mhux biss il-proċessi tal-produzzjoni industrijali iżda wkoll fuq ix-xogħol u, b'mod ġenerali, fuq il-mod kif in-nies jgħixu llum.

4.4. *Brexit*

4.4.1. L-impatt tal-Brexit fuq setturi differenti se jvarja skont il-ftehim aħħari nnegozjat bejn ir-Renju Unit u l-UE-27. Xi setturi aktarx li se jkun aktar sensittivi għall-impatt tal-Brexit, oħrajn anqas. Madankollu, l-esponiment tas-setturi individwali mgħandux jiġi analizzat b'mod separat minħabba li hemm interkonnessjoni kbira bejn is-setturi li tista' tamplifika l-impatt individwali għal kull wieħed. Il-problemi li taffaċċja l-manifattura tal-ikel u x-xorb se tħalli impatt fuq il-lukandi u r-ristoranti, pereżempju, filwaqt li l-ostakli għall-industrija tal-metalli ser jolqtu lill-industrija tal-manifattura tal-karozzi.

4.4.2. Żewġ aspetti jidhru li huma ta' importanza partikolari: l-aċċess għas-suq u l-aċċess għax-xogħol fuq iż-żewġ naħat. Filwaqt li l-aċċess tar-Renju Unit għax-xogħol fl-UE għandu t-tendenza li jkun ġeneralment simili f'bosta setturi, l-importanza relattiva tal-esportazzjonijiet lejn l-UE tvarja b'mod sinifikanti, b'uħud mill-ikbar setturi bħall-kostruzzjoni u l-kummerċ bl-ingrossa u bl-imnut li huma iktar ffokati fuq l-aspett domestiku.

4.4.3. Għall-KESE, huwa essenzjali li tiġi protetta l-integrità tas-suq uniku. Barra minn hekk, huwa importanti li tiġi żgurata ċ-ċertezza legali.

5. **Pjan ta' Investiment**

5.1. L-investiment għandu rwol ewlieni fil-kuntest tal-era industrijali ġdida. Il-KESE jemmen li jistgħu jittieħdu għadd ta' miżuri biex itejbu l-effettività tal-investiment u biex il-kumpaniji industrijali jilħqu dimensjoni oħra:

— l-estensjoni tal-investiment pubbliku: marġni ta' manuvra fiskali għall-Istati Membri, tnaqqis tal-kriterji tad-dejn għal investiment pubbliku ("regola tad-deheb"); żieda fil-baġit tal-UE għal proċessi ta' trasformazzjoni industrijali, investiment f'infrastruttura (trans-)Ewropea sostenibbli;

— it-tisħiħ tal-investiment privat: titħeġġeġ l-attività ta' investiment tal-Bank Ewropew tal-Investiment, jitwaqqfu programmi ġodda ta' finanzjament minn banek nazzjonali u jissaħħu dawk eżistenti. L-għan huwa li l-SMEs jingħataw qafas ta' finanzjament sigur u fit-tul, b'mod partikolari fir-rigward ta' proċessi ta' trasformazzjoni kumplessi;

— l-appoġġ tal-istrateġija tal-finanzjament sostenibbli tal-Kummissjoni Ewropea fil-kuntest tal-Unjoni tas-Swieq Kapitali, li se jiffaċilita l-investiment fit-tul billi flussi privati ta' kapitali jiġu diretti lejn investimenti sostenibbli. B'rabta ma' dan, il-Kumitat jenfasizza l-importanza tar-rapport finali li ġej tal-Grupp ta' Esperti ta' Livell Għoli dwar il-Finanzjament Sostenibbli u l-pjan ta' azzjoni sussegwenti.

5.2. L-allokazzjoni ta' finanzjament tal-UE jeħtieġ tiffoka fuq il-kisba tal-għanijiet ta' żvilupp tal-politika industrijali, u b'mod partikolari tkun ta' valur miżjud għall-UE (tnaqqis tas-CO_2, effiċjenza fl-enerġija, sorsi ta' enerġija rinnovabbli, diġitalizzazzjoni, eċċ.), u konnessa mal-kriterji soċjali u l-valutazzjoni komparattiva tal-UE.

5.3. Dawn l-għanijiet tas-sostenibbiltà huma fundamentali għall-industrija Ewropea u għat-tmexxija tagħha. Madankollu, dawn l-għanijiet jeħtieġu qafas ta' investiment adatt għall-SMEs li jippermettilhom jibqgħu kompetittivi.

5.4. Il-KESE jqis ukoll li għandha tiġi analizzata l-possibbiltà li l-Istati Membri jinkludu kriterji tal-akkwist soċjali u reġjonali fil-prattiki tal-akkwist tagħhom (il-kunċett ta' "kontenut tajjeb").

5.5. Fl-aħħar nett, jipproponi wkoll reviżjoni tas-sistema tat-tassazzjoni korporattiva bil-għan li jiġu indirizzati l-kwistjonijiet ta' evażjoni tat-taxxa u ta' kompetizzjoni fil-qasam tat-taxxa.

Brussell, is-17 ta' Jannar 2018.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Georges DASSIS